

Korzystający nie musi prowadzić kilometrówki

DOKUMENTACJA W celu zabezpieczenia własnych interesów podatnik powinien opisać w swojej polityce rachunkowości sposób rozliczania przedmiotu leasingu ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących opłaty wstępnej.

Leasingobiorca dokonuje odpisów amortyzacyjnych od przedmiotu leasingu finansowego, stosując zasady określone w art. 32 i 33 ustawy o rachunkowości (dalej: uor). Jeżeli umowa leasingu nie przewiduje, że korzystający uzyska na moment zakończenia leasingu tytuł własności przedmiotu umowy (bez dodatkowej opłaty lub za opłatą końcową), to dany składnik aktywów wymaga w całości zamortyzowania przez okres leasingu lub przez okres ekonomicznej użyteczności, jeżeli byłby on krótszy.

Jeżeli umowa przewiduje, że po jej zakończeniu korzystający uzyska na moment zakończenia przedmiotu leasingu (bez dodatkowej opłaty lub za opłatą końcową), to dany składnik aktywów amortyzuje się przez okres jego ekonomicznej użyteczności, zgodnie z zasadami amortyzacji (metoda, stawka), stosowanymi przez korzystającego do podobnych własnych składników aktywów.

Amortyzacja jest dla korzystającego kosztem działalności operacyjnej, wytworzenia, ogólnego zarządu, sprzedaży lub kosztem pozostałej działalności operacyjnej. Zależy to od celu użytkowania przedmiotu leasingu finansowego.

Bezporne koszty ponoszone przez korzystającego w okresie leasingu zostały **przedstawione w tabeli.**

Jednorazowo czy w czasie

Nadal trwa spór, jak rozliczać opłatę wstępną: czy dokonywać jej rozliczenia w czasie przez okres trwania umowy leasingu, czy też ująć ją w kosztach uzyskania przychodów jednorazowo. Fiskus do niedawna uważał, że należy ją rozliczać przez cały okres najmu. Sady wraz z niektórymi izbami skarbowymi, wydającymi indywidualne interpretacje podatkowe, opowiadają się za jednorazowym ujęciem całej kwoty w momencie poniesienia wydatku.

Także za okres przestoju

Raty leasingowe będą miały znaczenie ze względu na wyliczenie dochodu podatkowego. W wartości kosztów uzyskania przychodów ujmujemy się ustalone w umowie leasingu opłaty, także za okres, w którym z uwagi na przestój w pracy podatnik nie korzysta z przedmiotu leasingu. Ma to swoje odzwierciedlenie w art. 15 ustawy o CIT (odpowiednio art. 22 ust. 1 ustawy o PIT). Podaje on, że kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 16 ustawy o CIT (odpowiednio art. 23 ustawy o PIT). W katalogu wyłączeń nie ma

jednak opłat dotyczących leasingu.

Zakup paliwa

Ograniczenia co do tego wydatku mamy tylko w VAT i tylko w odniesieniu do samochodów osobowych, których definicję można znaleźć bezpośrednio w ustawie z 15 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw.

Należy tylko pamiętać, że mimo zapisów zawartych w tej ustawie od 1 stycznia 2013 roku nie mamy korzystniejszej definicji samochodów osobowych. Na nią będziemy musieli poczekać jeszcze rok. Dzieje się tak za sprawą ustaleń zawartych w art. 11 ustawy z 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (DzU z 2012 r., poz. 1456). Zgodnie z nimi termin wejścia przedstawionych zmian został przesunięty o rok - na 1 stycznia 2014 roku. Jednocześnie, co za tym idzie, okres obowiązywania definicji samochodu osobowego zawartej w art. 7 ustawy nowelizacyjnej został przesunięty do 31 grudnia 2013 roku. Dla podatnika oznacza to brak możliwości odliczenia VAT i konieczności jego doliczenia do kosztu.

Składki ubezpieczeniowe

Wydatki związane z ubezpieczeniem przedmiotu leasingu są podatkowo i rachunkowo kosztami spółki. Do niedawna, za sprawą **uchwały siedmiu sędziów NSA z 8 listopada 2010 r. (I FPS 3/10)**, władze skarbowe traktowały obie usługi jako jedno świadczenie i stosowały do całości stawkę VAT 23 proc. Dla samochodów osobowych będących przedmiotem leasingu powodowało to konieczność doliczenia VAT z faktur zakupowych do ustawowo ustanowionej proporcji 60 proc., nie więcej niż 6000 zł.

Sytuacja uległa zmianie **17 stycznia 2013 roku** za sprawą **Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie BGŻ Leasing (C-224/11)**. W swoim wyroku stwierdził on, że w kontekście VAT usługa ubezpieczenia przedmiotu leasingu i usługa leasingu co do zasady stanowią usługi odrębne i niezależne. Oznacza to, że refaktura usług ubezpieczenia przedmiotu leasingu przez leasingodawców może podlegać zwolnieniu z VAT. Tym samym nie wchodziłoby do limitu 6000 zł.

Do połowy kwietnia 2013 roku, na mocy wyżej przytoczonego wyroku, **Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie** wydał kilka korzystnych dla podatników wyroków. W **wyroku z 8 kwietnia 2013 r. (IIISA/WA 223/13)** oraz **z 12 kwietnia 2013 r. (IIISA/WA 268/13)** sąd stwierdził, że ubezpieczenie przedmiotu leasingu jest zwolnione z opo-

TABELA JAK UJMOWAĆ KOSZTY LEASINGU

wyszczególnienie	rozpoznanie w księgach	rozpoznanie w podatkach
1. Amortyzacja przedmiotu leasingu	tak	nie
2. Opłata wstępna	nie	tak
3. Raty leasingowe	nie	tak
4. Zakup paliwa	tak	tak
5. Składki ubezpieczeniowe	tak	tak
6. Koszty przeglądów technicznych, konserwacji	tak	tak
7. Kilometrówka	nie dotyczy	nie dotyczy

datkowania. Podkreślił jednak, że każdy przypadek trzeba rozważyć indywidualnie.

Na tym nie koniec kłopotów z ubezpieczeniem samochodów. Dla takiego przedmiotu leasingu operacyjnego kosztu podatkowego nie stanowią:

- składki na ubezpieczenie tylko samochodów osobowych w wysokości przekraczającej ich część ustaloną w takiej proporcji, w jakiej

30 miesięcy

taki jest minimalny okres amortyzacji dla leasingowanych samochodów ulepszonych przez użytkownika

pozostaje równowartość 20 000 euro, przeliczona na złote według kursu walut obcych (kursu sprzedaży dla podatników PIT oraz kursu średniego euro dla podatników CIT) ogłoszonego przez NBP z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia w wartości samochodu przyjętej dla celów ubezpieczenia

- straty powstałe w wyniku utraty lub likwidacji samochodu oraz koszty remontów powypadkowych, jeżeli samochód nie był objęty ubezpieczeniem dobrowolnym.

Regulacje te zawarte są w art. 16 ust. 1 pkt 49 i 16 ust. 1 pkt 50 ustawy o CIT oraz art. 23 ust. 1 pkt 47 oraz art. 23 ust. 1 pkt 48 ustawy o PIT.

Uwaga, tylko AC

Wyjaśnienia wymaga sformułowanie zawarte w pierwszym z wymienionych powyżej punktów. Powszechnie za składki ubezpieczeniowe dotyczące samochodów uznawane jest obowiązkowe ubezpieczenie OC i dobrowolne ubezpieczenie AC i NNW.

Dokonując analizy umów ubezpieczenia, należy jednak stwierdzić, że tylko przy AC wartość samochodu, do której odwołuje się ustawodawca, ma zastosowanie. Wyliczenie tylko tej składki uzależnione jest bowiem od wartości samochodu. Na tej podstawie należy przyjąć, że pozostałe składki

będą w całości kosztem uzyskania przychodów.

Przeglądy techniczne i konserwacje

Naprawy o charakterze usług remontowych, polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, oraz konserwacja środka trwałego zarówno w księgowym, jak i w podatkowym ujęciu są u leasingobiorcy bieżącymi kosztami.

Inaczej przedstawia się sytuacja z ulepszeniem. Chodzi o rozbudowę, przebudowę, modernizację lub rekonstrukcję powodującą, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do użytkowania wartość użytkową.

Dla celów rachunkowych ulepszenie potraktujemy jako zwiększenie wartości początkowej środka trwałego i będziemy amortyzowali zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości.

Dla celów podatkowych w takim przypadku mamy szczególne rozwiązania. Poniesione koszty będziemy traktować jako środki trwałe i amortyzować według indywidualnej stawki - 16a ust. 2 pkt 1 ustawy o CIT i art. 22a ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT. Przy czym, na mocy odpowiednio art. 16j ust. 4 ustawy o CIT i 22j ust. 4 ustawy o PIT, okres amortyzacji dla środków transportu, w tym samochodów osobowych, nie może być krótszy niż 30 miesięcy.

Uwaga! Brak ubezpieczenia AC samochodu nie stanowi okoliczności wyłączającej możliwość obciążenia kosztów podatkowych wydatkami na jego przegląd techniczny i zakup części zamiennych.

Ważna jest też tutaj kwestia odliczeń VAT z faktur dokumentujących poniesione koszty. Jeśli wynikają one z umowy leasingowej, czyli są jej integralną częścią, i faktura wystawiona jest bezpośrednio przez firmę leasingową, to VAT naliczony z faktur będzie sumował się do zastosowanej przy ratach leasingowych proporcji 60 proc., nie więcej niż 6000 zł.

Bez kilometrówki

Ustawodawca w sposób szczególny potraktował te zasoby podatnika, które choć są wykorzystywane przez niego na potrzeby uzyskania przy-

ZDANIEM AUTORKI

Joanna Sadowska

menedżer w firmie FinaTech Management sp. z o.o.

Być może już w najbliższym czasie będziemy mieć jednolitą interpretację w zakresie rozliczania wstępnej opłaty leasingowej. 5 grudnia 2011 r. Departament Podatków Dochodowych MF wydał pismo (DD6/033/87/ORK/11/PK-1299) i choć nie ma ono w świetle obowiązujących obecnie przepisów interpretacji ogólnej, to jest już dużym krokiem do ujednoczenia interpretacji. Podziela ono stanowisko sądów i uznaje opłatę wstępną jako koszt jednorazowy.

Dodatkowo 12 lutego 2013 r. Ministerstwo Finansów opracowało projekt zmiany ustawy o CIT m.in. co do momentu zaliczania wydatków do kosztów. Z założeń do niego wynika, że za dzień poniesienia kosztu pośredniego uważa się dzień, na który koszt ten ujęto jako koszt w księgach rachunkowych (zaksięgowano) na podstawie otrzymanej faktury (rachunku), albo dzień, na który koszt ten ujęto jako koszt w księgach rachunkowych (zaksięgowano) na podstawie innego dowodu w przypadku braku faktury (rachunku), z wyjątkiem sytuacji, gdy dotyczyłoby to ujętych jako koszty rezerw albo biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów.

Ministerstwo Finansów w uzasadnieniu projektu zmian podało, że jest to tylko zmiana redakcji przepisu i jego doprecyzowanie. Zarówno po wydaniu opinii przez Departament Podatków Dochodowych, jak i Ministerstwo Finansów wypowiedzi izb skarbowych w indywidualnych interpretacjach skierowane są, aby uznawać opłatę wstępną jako koszt poniesiony jednorazowo. Dowodem na to jest interpretacja Izby Skarbowej w Bydgoszczy z 12 czerwca 2012 r. (ITPB1/415-274a/12/PSZ) czy wydana niedawno interpretacja Izby Skarbowej w Łodzi z 22 stycznia 2013 r. (IPTPB1/415-661/12-4/KSU). Oba pisma dostępne są na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

Analizując interpretacje, orzecznictwo oraz pisma Departamentu Podatków, należałoby stwierdzić, że opłata wstępna ma charakter opłaty samoistnej, bezzwrotnej, nieprzypisanej do poszczególnych rat leasingowych, natomiast jej poniesienie jest warunkiem koniecznym do realizacji umowy leasingu. Opłata ta jest wydatkiem jednorazowym związanym z zawarciem umowy leasingu, a w konsekwencji i wydaniem samego przedmiotu leasingu. Powinna być zatem zaliczona jednorazowo w koszty nie tylko podatkowe, ale i rachunkowe.

Takie podejście byłoby niezgodne z zaleceniami KRS 5, ale z drugiej strony dawałoby podstawę do ujednoczenia w tej części przepisów podatkowych z bilansowymi. Tym bardziej że dopiero moment odpisu kosztów w ewidencji rachunkowej w ciężar kont o charakterze wynikowym mający wpływ na ustalenie prawidłowego wyniku finansowego firmy jest momentem mającym określone konsekwencje w podatku dochodowym. Wynik finansowy obliczony na podstawie rachunku zysków i strat, tworzonego zgodnie z ustawą o rachunkowości, z uwzględnieniem ustaw podatkowych stanowi bowiem podstawę naliczenia podatku dochodowego. W związku z tym nie jest obojętne, kiedy koszt bilansowy może być uznany za koszt podatkowy.

W celu zabezpieczenia swoich interesów podatnik powinien określić w swojej polityce rachunkowości sposób, w jaki będzie dokonywał rozliczeń przedmiotu leasingu ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących opłaty wstępnej. ■

chodu, to nie są jego własnością. Tylko dla środków trwałych w postaci samochodów będących w leasingu operacyjnym, na mocy art. 16 ust. 3b ustawy o CIT oraz odpowiednio art. 23 ust. 3b ustawy o PIT, nie trzeba sporządzać dokumentu tzw. kilometrówki. Wiąże się to również z brakiem konieczności porównywania kosztów eksploatacji samochodu do kwoty w niej wykazanej jako iloczyn przejechanych kilometrów i stawki przebiegu.

Uwaga! Nie trzeba prowadzić ewidencji przebiegu pojazdu.

Wykup po zakończeniu

Wykup przedmiotu leasingu na koniec okresu leasingowe-

go w większości przypadków nie budzi wątpliwości. Pojawiają się one przy wykupie samochodów osobowych. Ograniczenia wynikają z przepisów o VAT. Chodzi o art. 3 ust. 1 i 6 ustawy z 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o transporcie drogowym (DzU nr 247, poz. 1652 ze zm.), której zapisy w niezmięnionej formie obowiązują w 2013 roku. Oznaczają one, że dla wykupu samochodu z leasingu konieczne jest ponowne zastosowanie ograniczenia w odliczeniu VAT w wysokości do 60 proc. nie więcej niż 6000 zł. Jest to nowy limit, czyli nie jest on powiązany z limitem wykorzystywanym przy odliczeniach VAT od rat leasingowych.

—Joanna Sadowska